



Bilim ve Teknoloji Haberleri

Selçuk Alsan

Dev Gezegenlerin Auroraları

Geçtiğimiz 7 Ocak'ta, uzay teleskopu Hubble, UV ışınlar duyarlı kamerası sayesinde, dev Jüpiter ve Satürn gezegenleri üzerinde "kutup şafakları" (aurora) kaydetti. Dünya'daki kutup şafaklarının aksine, bu uzak auroralar görülemezler. Fakat dünyadaki ve dev gezegenlerdeki auroraların kaynağı aynıdır: Güneş'ten uzaya dağılan ve Güneş Rüzgârı adını alan çok yüksek



enerji yüklü parçacıklar, gezegeni saran manyetik alana rastlayınca, iki kutupta da sarmallar çizerek ışık yayar. Oluşan parlak alev renkli ışık demetleri bulutların üstünde binlerce km'ye dağılır. Dünyadaki kutup şafakları gözle görülebilirse de Jüpiter ve Satürn'dekiler ancak UV dalga boyuna duyarlı alıcılarla algılanabilir.

Recherche, Şubat 1997

Cep Telefonlarına Yeni PİL

Gelecek yılın sonuna varmadan cep telefonunuzla isterseniz sürekli dört gün konuşabileceksiniz; pillerinizi değiştirmek veya yeniden doldurmak sorununuz olmayacak. New Mexico'daki Los Alamos Ulusal Laboratuvarı'ndan Robert Hockaday küçük bir enerji kaynağı icat etti. Metanol kullanın bu yeni enerji kaynağı sayesinde cep telefonlarıyla 100 saat sürekli konuş-

mak mümkün olacak. Bugünkü nikel-kadmiyum pilleri yalnızca 2 saat konuşmaya için veriyor. Hockaday buluşu için iki patent aldı; üçüncüsünü de almak üzere. Manhattan Scientifics firması, 1999 sonuna kadar 1 milyon dolar yatırım yaparak metanol pillerini seri halde üretecek. Yeni

pil, oda sıcaklığında metanol kullanmakta ve seri halde üretilebilmektedir.

Bu pil cep telefonları için 0.4 watt güç verecektir. Yalnızca 44 cm³ metanol gerektirmektedir; yani bugün cep telefonlarında kullanılan nikel-kadmiyum pilleriyle aynı hacimde olacak.

New Scientist 7 Şubat 1998

WWW Adres Rehberleri

Web büyük bir samanlık gibidir ve orada adres aramak samanlıkta iğne aramaya benzer. Neyse ki Web'in bazı adres rehberleri bize yol göstermektedir. Bu adres rehberlerine "araştırma motorları" diyeceğiz. Araştırma motorlarının en çok kullanılanı AltaVista'dır. AltaVista milyonlarca sayfa arasında, aradığımız anahtar kelimeyi içereni bize gösterir. Konuya göre arama yapmak için en uygun olan indeks Yahoo'dur. Bir üçüncü kategoride, Michelin ve Gault and Millau rehberlerinde olduğu gibi verilen adreslere yorum ilâve edilmiştir. Bu kategoride 4 rehber kayda değer: Lycos, Excite, Netguide ve Magellan. Lycos (point.lycos.com/categories) "en mükemmel % 5" kuralına göre adres verir; şöyle ki adreslere içerik, sunuş ve "genel izlenim" bakımından, 50 üzerinden bir not verir. Bu bakımdan Lycos'da adresleri kıyaslama olanağı vardır. Böylece Lycos'da onbinlerce adres yorumlu olarak verilir. İkinci planda Excite (www.excite.com/reviews) ve Netguide (www.netguide.com) gelir; ilki 60 000, ikincisi 50 000 adresi inceler. Excite'in yorumları kısa ve özündür; Excite adreslere 1-4 yıldız üzerinden not verir. Netguide 4 özellik üzerinde durur: içerik, biçim, "kişilik" ve genel; 1-5 yıldız üzerinden not verir; fakat bazen tuhaf kategoriler kullanmaktadır. Magellan (www.mckinley.com) 40 000 kadar adrese 1-4 yıldız üzerinden not verir; ara yüzü biraz yanıltıcıdır.

Recherche, Şubat 1997

İnternet'te Şekil veya Resim Aramak

Alta Vista ve benzeri rehberler, anahtar kelimelerle ifade edilmiş istediğimize daima sözcüklerle yanıt verirler; şekil veya resim aramak için kullanılacak Surfer (isurf.interpix.com)'dir. Surfer yalnız resim veya şekil arar. Surfer hemen verdiğimiz anahtar sözcüğü içeren pencereler açar. İnternet'de şekil veya resim aramak çok büyük bir problemdir. Surfer bu problemi tamamen çözemezse de kolaylaştırır.

Recherche, Şubat 1997